
Utrecht,
27 mei 2021

DG Straffen en Beschermen
Ministerie van Justitie en Veiligheid

De commissie Joustra heeft begin dit jaar een rapportage uitgebracht over misstanden uit het verleden in de interlandelijke adoptie naar Nederland. De commissie concludeert dat deze misstanden kunnen blijven voorkomen door inherente kwetsbaarheden in de adoptieketen. Dit komt volgens haar door de private elementen in het systeem.

De belangen van marktpartijen (vraag en aanbod) vormen prikkels tot misstanden en maken het adoptiesysteem fraudegevoelig. Daarnaast zijn er beperkte mogelijkheden tot toezicht, zowel in Nederland zelf als internationaal. Dit komt volgens de commissie door het vertrouwensbeginsel bij interlandelijke adopties in navolging op het Haags Adoptieverdrag dat op gespannen voet staat met het uitoefenen van controle en toezicht. In Nederland gaat het hier om de relatie tussen de overheid/Centrale Autoriteit en de vergunningshouders. En internationaal betreft dit de relatie tussen zowel vergunninghouders als overheid/Centrale Autoriteit met de autoriteiten in de landen van herkomst.

Op basis van de rapportage van de commissie Joustra is de interlandelijke adoptie naar Nederland door de Minister voor Rechtsbescherming tijdelijk stopgezet. Daarnaast heeft de Minister gevraagd om ambtelijk de mogelijkheden van publieksrechtelijke stelselwijzigingen te onderzoeken en te bezien in hoeverre deze de kans op misstanden doen wegnemen. De minister heeft gevraagd om ambtelijk in beeld te brengen welke voor- en nadelen deze stelselwijzigingen kennen.

AEF heeft in 2016 in opdracht van het ministerie van Justitie en Veiligheid geadviseerd over de toekomst van de interlandelijke adoptie. Een van de voorgestelde scenario's uit dit adviestraject was om een publieke dienst voor interlandelijke adoptie in te richten. Om deze reden is AEF gevraagd om een externe validering van de ambtelijke verkenning naar een publiekrechtelijk alternatief voor het huidige stelsel voor interlandelijke adoptie.

Voor deze validering heeft AEF van medio maart 2021 tot 27 mei 2021 wekelijks de ambtelijk projectleider methodisch en praktisch ondersteund. Tussenrapportages zijn doorgesproken. AEF heeft daarnaast suggesties voor verdere verkenningen en uitwerkingen gedaan. Het eindproduct is door ingevoerde AEF-adviseurs integraal tegengelezen. Inhoudelijke opmerkingen en tekstsuggesties zijn aan de ambtelijk projectleider meegegeven.

De verkenning is gebaseerd op een brede nationale en internationale orientatie via gesprekken en door documentstudie. De relevante stakeholders zijn daarin gehoord. De nu voorliggende ambtelijke uitwerking geeft naar de mening van AEF reeël inzicht in de (on)mogelijkheden van meer publiekrechtelijk inrichten van de keten voor interlandelijke adoptie.